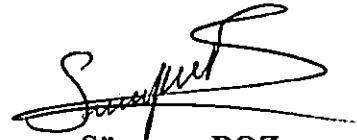

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye, uzun yıllardır süren çatışmaların, güvenlikçi politikaların ve cezasızlık kültürünün yarattığı derin toplumsal travmalarla yüz yüzedir. Hakikatle yüzleşilmeden, adalet sağlanmadan ve geçmişin karanlık sayfaları açılmadan demokratik bir barışın inşa edilmesi mümkün değildir. Bugün, barış talebinin yeniden görünür olduğu, çözüm sürecinin yeniden konuşulmaya başlandığı bu dönemde, geçmişle hesaplaşmak yalnızca ahlaki değil, siyasal bir zorunluluktur. Toplumun ortak vicdanını onarmak, devletin yurttaşına karşı işlediği ihlallerle yüzleşmek ve adaleti yeniden kurumsallaştırmak için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin inisiyatif alması tarihsel bir sorumluluktur.

Bu doğrultuda, insanlığa karşı işlenmiş suçların, faili meçhul cinayetlerin, zorla kaybetmelerin ve sistematik hak ihlallerinin tüm boyutlarıyla araştırılması; cezasızlıkla mücadele edilmesi; hakikat, adalet ve yüzleşme mekanizmalarının oluşturulması ve toplumsal barışın kalıcı temellerinin güçlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

1990'lı yıllardan bu yana Türkiye'de yaşanan zorla kaybetmeler, faili meçhul cinayetler, işkence, keyfi gözaltılar ve sistematik hak ihlalleri, toplumun ortak hafızasında derin yaralar açmıştır. Bu dönemde yaşanan ağır insan hakları ihlalleri tam anlamıyla soruşturulmamış, failer yargı önüne çıkarılmamış, birçok dosya zamanaşımı gerekçesiyle düşmüştür. Böylece adaletin yerini sessizlik, hakikatin yerini inkâr almış, cezasızlık bir devlet politikası haline gelmiştir.

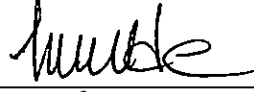
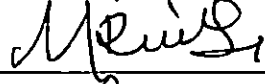
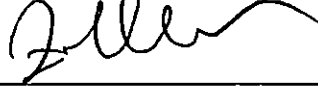
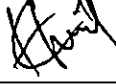
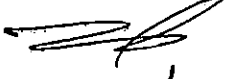
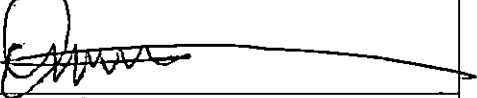
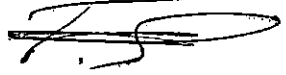
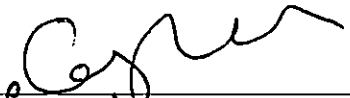
Bugün barış talebinin yeniden görünür olduğu, çözümün yeniden konuşulmaya başlandığı bir dönemdeyiz. Bu tarihsel moment, geçmişle yüzleşmeden kalıcı bir barışın mümkün olamayacağını bir kez daha göstermektedir. Barış ve diyalog süreci yalnızca müzakere masalarında değil, hakikatin açığa çıkarıldığı, adaletin yeniden tesis edildiği, mağdurların tanındığı bir toplumsal yüzleşme süreciyle güçlenebilir. Gerçek bir barış, unutarak değil, hatırlayarak ve yüzleşerek inşa edilir.

Birleşmiş Milletler'in geçiş dönemi adaleti ilkeleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye kararları, devletlerin geçmişte işlenen ağır insan hakları ihlalleriyle yüzleşme ve failerin yargılanmasını sağlama yükümlülüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Etkili soruşturma yürütülmeden, deliller karartıldığında, arşivler kapatıldığında ve mağdurların sesi bastırıldığında adaletin yerini cezasızlık, barışın yerini ise korku alır. Bugün Türkiye'nin önündeki en temel demokratik sorumluluk, geçmişin karanlığıyla hesaplaşmak, hakikati ortaya çıkarmak ve adaletin vicdani temellerini yeniden kurmaktır.

Bu nedenle, 1990'lı yıllardan günümüze uzanan ağır insan hakları ihlallerinin tüm yönleriyle araştırılması, devletin geçmişteki hukuk dışı uygulamalarının açığa çıkarılması, cezasızlık kültürünün son bulması ve barış sürecinin toplumsal meşruiyetinin güçlendirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bağımsız bir Hakikat, Yüzleşme ve Adalet Komisyonu kurulması gerekmektedir.

Söz konusu komisyonun görevi, faili meçhul cinayetler, zorla kaybetmeler, işkence ve kötü muamele vakaları ile nefret ve ayrımcılık temelli şiddet dahil olmak üzere tüm insan hakları ihlallerini araştırmak; devlet kurumları arasındaki sorumluluk zincirini ortaya koymak; mağdurların adalet, tanınma ve onarım hakkını güvence altına alacak öneriler geliştirmek olmalıdır. Bu komisyon, yalnızca geçmişi belgeleyen değil, aynı zamanda gelecekte benzer ihlallerin önüne geçecek bir adalet ve yüzleşme mimarisi kurmayı hedeflemelidir.

Hakikatle yüzleşmeden adalet, adalet olmadan barış sağlanamaz. Türkiye toplumu, ancak devletin kendi yurttaşlarına karşı işlediği suçlarla dürüstçe hesaplaşarak, mağdurların adalet talebine yanıt vererek ve hakikatin kamusal olarak tanınmasını sağlayarak kalıcı bir barışın zeminini oluşturabilir. Bu bağlamda, insanlığa karşı işlenmiş suçların tüm yönleriyle araştırılması, geçmişin karanlık sayfalarının aydınlatılması ve barış sürecinin toplumsal temellerinin güçlendirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	